

Regulacja zasad
współpracy przedsiębiorców
ze szkołami branżowymi
kształcącymi dla potrzeb
gastronomii

Regulacja zasad współpracy przedsiębiorców ze szkołami branżowymi kształcącymi dla potrzeb gastronomii

Wśród głównych celów raportu wskazano:

1. analizę modelu kształcenia zawodowego dla branży gastronomicznej;
2. identyfikację aktów prawnych, regulujących zasady współpracy szkół z przedsiębiorcami, a także określenie form współpracy których dotyczą;
3. analizę aktów modyfikujących lub uzupełniających dotychczas obowiązujące zasady współpracy, w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 oraz ocenę przydatności nowych przepisów do rozwiązywania problemów w obszarze współpracy.

Raport opublikowany jest na stronach Sektorowej Rady ds. Kompetencji Turystyka:

<http://www.pracodawcyturystyki.pl>

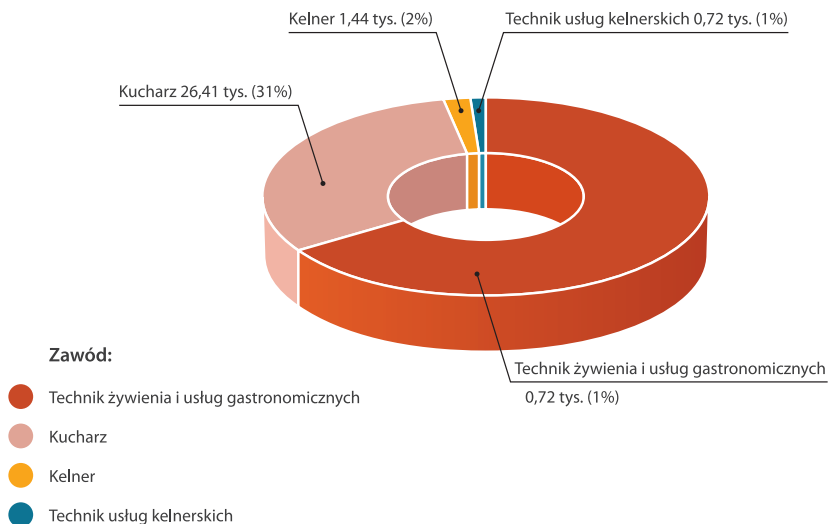
<http://www.sgh.waw.pl/sektorowa-rada-turystyka>

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) reguluje zasady funkcjonowania podmiotów polskiego systemu oświaty, w tym podmiotów prowadzących kształcenie zawodowe. Zgodnie z tą ustawą, kształcenie zawodowe w Polsce odbywa się w następujących typach szkół publicznych i niepublicznych:

- pięcioletnie technikum,
- trzyletnia branżowa szkoła I stopnia,
- trzyletnia szkoła specjalna przysposabiająca do pracy,
- dwuletnia branżowa szkoła II stopnia,
- szkoła policealna dla osób posiadających wykształcenie średnie lub wykształcenie średnie branżowe.

Do zawodów związanych z branżą gastronomiczną zaliczyć można zawód kucharza, kelnera, technika żywienia i usług gastronomicznych oraz technika usług kelnerskich.

Kształcenie w zawodach dla branży gastronomicznej w 2018/2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej (dane za rok szkolny 2019/2020).

Zasady współpracy szkół z przedstawicielami pracodawców określa ustawa prawo oświatowe oraz dwa rozporządzenia tj.: Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz.U. 2019 poz. 391) oraz Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz.U. 2017 poz. 622).

Zgodnie z ww. aktami współpraca szkół z pracodawcami może odbywać się na podstawie umowy lub porozumienia obejmującego co najmniej jeden cykl kształcenia.

Zidentyfikowano następujące formy współpracy szkół kształcących w zawodach gastronomicznych z przedsiębiorcami z tej branży:

- ⇒ realizacja kształcenia zawodowego, w tym praktycznej nauki zawodu, we współpracy z pracodawcą;
- ⇒ wyposażenie warsztatów lub pracowni szkolnych;
- ⇒ organizacja egzaminów zawodowych;

- ⇒ doskonalenie nauczycieli kształcenia zawodowego, w tym organizowanie szkoleń branżowych;
- ⇒ realizacja doradztwa zawodowego i promocji kształcenia zawodowego;
- ⇒ tworzenie klas patronackich.

W związku z tym, że w regulacjach prawnych objętych analizą szczegółowo określono jedynie zasady współpracy w zakresie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych organizowanych u pracodawców zdecydowano się na uzyskanie opinii szkół dotyczących tego, czy zakres tych regulacji jest wystarczający. W badaniach zdecydowano się na użycie kwestionariusza ankiety, który dwukrotnie wysłany został pocztą e-mail do 1461 szkół branżowych w Polsce. 72 ankiety wypełniły placówki kształcące w zawodach kucharz, kelner i technik żywienia i usług gastronomicznych.

Jedno z kluczowych pytań dotyczyło tego, co należy zmienić (np. w regulacjach prawnych) i jakie działania podjąć, aby poprawić dotychczasową współpracę szkół z przedsiębiorcami.

Wśród odpowiedzi na to pytanie wskazywano na potrzebę:

- ⇒ *doprecyzowania rozporządzenia o praktycznej nauce zawodu* – nie wskazano jednak na czym to doprecyzowanie powinno polegać;
- ⇒ *wprowadzenia finansowania tej działalności (dotacje) przez przedsiębiorstwa;*
- ⇒ *obowiązku współpracy ze szkołami;*

- ⇒ *budowania świadomości, że to ich przyszłe kadry;*
- ⇒ *spotkań branżowych dla nauczycieli przedmiotów zawodowych, (współpracujących ze szkołami pracodawców oraz przedstawicieli ministerstwa, organów prowadzących szkoły i kuratoriów oświaty);*
- ⇒ *szerszego włączania pracodawców w proces rekrutacji do klas pierwszych;*
- ⇒ *większego promowania kształcenia zawodowego;*
- ⇒ *projektów uczniowskich realizowanych we współpracy z pracodawcami.*

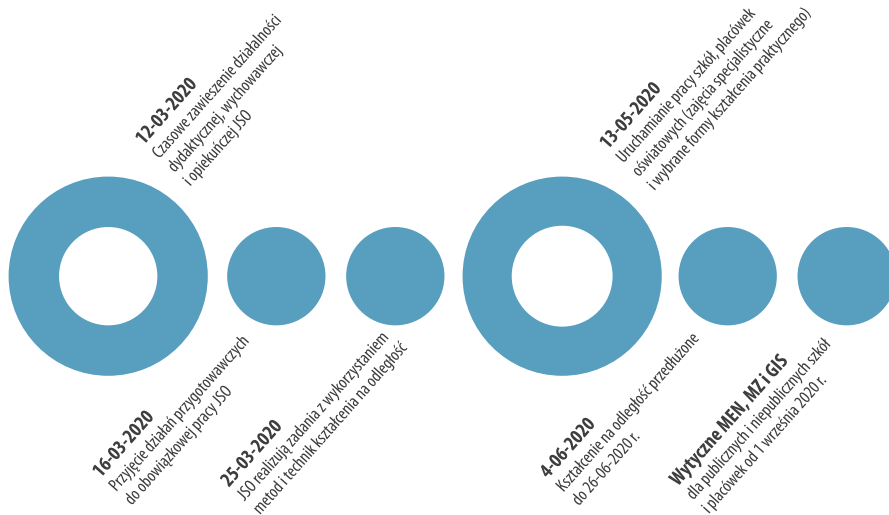
W zakresie oceny regulacji prawnych związanych z funkcjonowaniem szkół w okresie wystąpienia COVID-19 aż 47,06 proc. badanych oceniło wprowadzone rozwiązania negatywnie, ponieważ uważało, że regulacje nie objęły w wyczerpującym zakresie współpracy szkół z przedsiębiorcami w okresie pandemii.

Wydarzenia związane z pandemią COVID-19 w gwałtowny sposób zmieniły funkcjonowanie szkół branżowych. Sytuacja była nieprzewidywalna, a wiele decyzji podejmowano szybko bez dogłębnych analiz. Takie działania sprawiły, że ujawniły się zarówno mocne jak i słabe strony systemu edukacji, a także poszczególnych placówek.

Podstawowym aktem prawnym było Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. (Dz. U. 2020, poz. 493).

Działania oprowadzone w czasie pandemii

W kontekście ograniczeń wprowadzonych przepisami jednostki systemu oświaty musiały przygotować się do kształcenia na odległość w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe. Podejmowane przez szkoły działania mogły dotyczyć prowadzenia zajęć w zakresie teoretycznych przedmiotów zawodowych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz przeniesienia części materiału na kolejny rok szkolny bądź realizacji materiału z kolejnych semestrów w roku szkolnym 2019/2020.

W zakresie kształcenia zawodowego rozwiązania obejmowały: praktyki zawodowe, staże uczniowskie, zajęcia praktyczne. Dynamicznie zmieniające się otoczenie wymuszało wielokrotne zmiany przepisów regulujących kwestie kształcenia praktycznego w szkołach branżowych. Działania podjęte początkowo miały charakter doraźny, a dopiero później przekształcały się w rozwiązania systemowe. W przypadku praktyk zawodowych początkowo wydłużano czas na ich realizację do końca roku szkolnego, następnie umożliwiono ich odbycie w kolejnych semestrach, a także zaliczanie praktyk na podstawie wolontariatu czy stażu, po czym ponownie umożliwiono ich odbywanie u przedsiębiorców.

Wprowadzone regulacje jedynie przedłużały czas zaliczenia poszczególnych form praktycznej nauki zawodu lub pozwalały na przeniesienie ich na kolejne semestry. W jednym przypadku umożliwiały ich realizację w innej formie, np. posiadanie przez ucznia szkoły policealnej lub technikum doświadczenia w danym zawodzie lub realizowanie zadań praktycznej nauki zawodu w ramach wolontariatu – wprowadzały w ten sposób dodatkowe formy realizacji praktyk zawodowych.

Na rok szkolny 2020/21 Ministerstwo Edukacji Narodowej opublikowało „Wytyczne MEN, MZ i GIS dla publicznych i niepublicznych szkół i placówek od 1 września 2020 r.”

Niestety większość z nich dotyczyła zdrowia publicznego i czystości, a nie organizacji procesu kształcenia praktycznego – w tym odbywania staży i praktyk.

Do szkół branżowych i kształcenia praktycznego odnoszą się zaledwie dwa zapisy omawianych wytycznych, które m.in. nakładają na podmiot przyjmujący uczniów na staże i praktyki (przedsiębiorcę) odpowiedzialność za ich bezpieczeństwo w czasie tych zajęć.

Rekomendacje działań SRKT

Rekomendacje ogólne:

1. Zadaniem SRKT powinno być inicjowanie podejmowania działań wspierających edukację, w celu dopasowania kształcenia do potrzeb poszczególnych branż m.in. poprzez ustalenie listy zawodów deficytowych.

2. Pożądanym byłoby prowadzenie przez SRKT działań upowszechniających poszczególne formy współpracy szkół z przedsiębiorcami (wskazywanie korzyści z tej współpracy).
3. Zadaniem SRKT powinno być lobbowanie za tworzeniem rozwiązań prawnych regulujących współpracę przedsiębiorców ze szkołami w czasie pandemii.
4. Pożądanym byłoby, aby SRKT uruchomiła własne narzędzia informatyczne, które będą wspomagały kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w trybie zdalnym lub hybrydowym

Rekomendacje branżowe:

1. Zadaniem SRKT powinna być dyskusja nad uzyskanymi wynikami przeprowadzonego badania i składanie rekomendacji w zakresie zmian prawnych tj. np. w zakresie uregulowania finansowania tej działalności w przedsiębiorstwach, poszukiwania rozwiązań prawnych umożliwiających realizację wspólnych projektów uczniów i przedsiębiorców.

W wyniku dyskusji członkowie Rady powinni ustalić czy właściwe wydaje się podtrzymanie rozwiązań związanych z zachowaniem nowych form praktycznej nauki zawodu, czy też pozostawić ich stosowanie jedynie na czas pandemii. Wydaje się zasadne, aby Rada postulowała o opracowanie zasad współpracy szkół z przedsiębiorcami w sytuacjach nadzwyczajnych – nie tylko związanych ze stanem zagrożenia epidemicznego.

2. 47,06 proc. badanych negatywnie oceniło wprowadzone rozwiązania prawne tj. „regulacje nie objęły w wyczerpującym zakresie współpracy szkół z przedsiębiorcami w okresie pandemii”. Częstotliwość wprowadzanych zmian była z całą pewnością zbyt dynamiczna dla szkół, tymczasem zapewne nikt nie prowadził jednoczesnej polityki informacyjnej dla przedsiębiorców.

Zadaniem SRKT powinno być stałe niwelowanie tej luki informacyjnej.

www.pracodawcyturystyki.pl

www.sgh.waw.pl/sektorowa-rada-turystyka

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

